

Piotr Chmieliński

Piotr Chmieliński

Piotr Chmieliński - rzeszowianin, światowej sławy kajakarz, podróżnik, odkrywca, badacz. Urodził się 17 lipca 1952 roku w Słocinie, dziś administracyjnej części Rzeszowa. Tam również ukończył szkołę podstawową, a następnie Technikum Mechaniczno-Elektryczne w Rzeszowie. Tytuł magistra inżyniera uzyskał na wydziale mechanicznym Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

To właśnie podczas studiów zainteresował się kajakarstwem. Był jednym z założycieli sekcji kajakowej przy międzyuczelnianym Akademickim Związku Sportowym oraz członkiem Akademickiego Klubu Turystyki Kajakowej „Bystrze” funkcjonującego przy AGH. Ten prężnie działający klub uczelniany szybko przekształcił się w międzyuczelniany klub sportowy zrzeszający studentów większości krakowskich szkół wyższych. „Bystrze” zasłynęło z ciekawych spływów kajakowych, których współorganizatorem był Piotr Chmieliński. Początkowo były to rzeki południowej Polski: Wisła, Dunajec, Poprad, Nida, Skawa, Raba, San i Białka. Potem rzeki Czechosłowacji, Rumunii, Węgier, Grecji i dwie eksploracyjne wyprawy na górskie rzeki Jugosławii w 1976 i 1977 roku, których celem było nie tylko przepłynięcie rzek o wysokiej skali trudności, ale także wykonanie dokumentacji fotograficznej i filmowej dostarczającej nowych, ważnych informacji.

Przełomową w dziejach „Bystrza”, w tym dla Piotra Chmielińskiego okazała się ekspedycja „Canoandes'79”, która za cel swojej eksploracji obrała najtrudniejsze rzeki Ameryki Północnej i Południowej.

Wyprawa rozpoczęła się w Meksyku, gdzie Piotr Chmieliński wraz z 11 kolegami spłynął Rio Grande de Santiago, Balsas, Mixteco, Atoyac, Moctezumę oraz - jako pierwsi w świecie - Rio Santa Maria, Rio Pescados i Amacuzac. Sporządzona w trakcie tych spływów dokumentacja fotograficzna i filmowa, opisy rzek i sugestie dotyczące ich wykorzystania, spotkały się z wielkim uznaniem ze strony wielu meksykańskich instytucji, w szczególności Narodowego Instytutu Sportu.

Kolejnym celem eksploracyjnym były rzeki Gwatemali, Nikaragui, Kostaryki, Panamy, Ekwadoru. Bilans tego etapu podróży to 16 rzek, w tym 9 dotąd przez nikogo niepokonanych. Wyprawa „współczesnych konkwistadorów” nabrała rozgłosu medialnego - opisywały ją gazety, filmowały stacje telewizyjne, była tematem przewodnim konferencji prasowych organizowanych przez władze sportowe każdego „odkrywanego” na nowo kraju.

W czerwcu 1981 roku „Canoandes'79” jako pierwsi w świecie dokonali spływu najgłębszym na Ziemi kanionem - kanionem rzeki Colca. Piotr Chmieliński jako jedyny przepłynął całą trasę kajakiem (inni płynęli kajakami i pontonem). Podczas tej przeprawy, jako odkrywcy, Polacy nadali — zatwierdzone następnie przez peruwiański Instytut Geograficzny - nazwy niektórym charakterystycznym miejscom, takim jak: Wodospady Jana Pawła II czy Kanion Polaków. W dowód uznania dla niezwyklego wyczynu polskich eksploratorów w wielu miejscowościach leżących w pobliżu kanionu, w nazwach ulic znalazł się akcent polski, jak np. Avenida Polonia w Chivay. W specjalnym podziękowaniu podczas spotkania z kajakarzami, Prezydent Peru, Fernand Belaúnde Terry, podkreślił znaczenie tego odkrycia dla rozwoju turystycznego i gospodarczego kraju. Przepłynięcie niepokonanego dotąd odcinka Colci stało się wydarzeniem wysoko cenionym przez światowe gremia eksploracyjne. Prestiżowe pismo poświęcone kajakarstwu „Paddler Magazine” uznało tę wyprawę za jedną z najważniejszych ekspedycji rzecznych XX wieku. Sam wyczyn i jego autorzy zostali wpisani do „Księgi Rekordów Guinnessa”.

Kanion stał się jedną z głównych, obok Machu Picchu i Cuzco atrakcji peruwiańskich. Turystyka zaczęła być motorem napędzającym zmiany w dziedzinie gospodarki okolic kanionu Colca, co wpłynęło na poprawienie jakości życia mieszkańców.

Piotr Chmieliński do kanionu powracał wielokrotnie, w tym między innymi podczas wypraw pod patronatem „National Geographic”. W czasie jednej z tych wypraw, w 1983 roku przepłynął 200 km Apurimacu - jednego z najniebezpieczniejszych cieków wodnych Amazonii.

W 1985 r. ponownie trafił na Amazonkę, jako współorganizator wyprawy mającej na celu przepłynięcie tej największej rzeki świata od źródeł w Andach do jej ujścia w Atlantyku. I to właśnie Piotr Chmieliński jako jedyny z dziesięcioosobowej grupy, pokonał w czasie półrocznej podróży w kajaku i pontonie, całą - blisko 7 tys. km - jej długość. Ekspedycja opisana została przez jej uczestnika, Joe Kane'a w książce „Running the Amazon”, która w Polsce ukazała się pod tytułem „Z nurtem Amazonki”. Była tematem wielu publikacji m.in. w „National Geographic”, jego edycji amerykańskiej i polskiej: „Kayaking the Amazon” Chmielińskiego (1987), „Zapasy z Gigantem” (2001).

Przepłynięcie Amazonki to kolejny wyczyn Piotra Chmielińskiego, który zestawia się w rankingach najważniejszych wydarzeń eksploracyjnych świata.

W 1987 roku po raz drugi wpisany został do „Księgi Rekordów Guinnessa”. Rok później znalazł się na ogłoszonej przez Bob Jones University liście 21 największych odkrywców i zdobywców XX wieku. W publikacji Bon Jones University Press „Great Adventurers of the Twentieth Century” umieszczono go obok takich nazwisk, jak Roald Amundsen, Jacques Piccard, Reinhold Messner. W październiku 1992 roku czasopismo „Outside Magazine” zaliczyło przepłynięcie Amazonki do jednego z pięciu największych osiągnięć ostatniego piętnastolecia. W grudniu tego samego roku „New York Times” określił wyczyn Piotra Chmielińskiego jako jedno z największych dokonań eksploracyjnych XX wieku, porównując je do takich wydarzeń, jak zdobycie bieguna północnego przez Roberta Peary'ego, zdobycie Mount Everestu przez sir Edmunda Hillary'ego czy postawienie pierwszego kroku na Księżycu przez Neila Armstronga.

Piotr Chmieliński powrócił nad Amazonkę jeszcze w 2000 roku. Razem z Andrzejem Piętowskim zorganizował ekspedycję naukową, której celem było określenie źródła rzeki. W wyprawie pod patronatem National Geographic Society udział wzięli specjaliści z Explorer Club, peruwiańskiego Towarzystwa Geograficznego, Instytutu Smithsonian i Uniwersytetu Harvarda. Nowoczesna aparatura pomiarowa i wnikliwe badania pozwoliły ustalić, że Amazonka bierze swój początek w Potok Carhuasanta w jeziorze McIntyre i na szczycie lodowca Mismi. Wyniki badań zostały zatwierdzone przez Towarzystwo Geograficzne w Limie i rozpowszechnione w placówkach naukowych na świecie.

W 2000 roku Canoandes uhonorowani zostali przez największych polskich podróżników i zdobywców statuetką Super Kolosa - nagrodą przyznaną za najwybitniejsze osiągnięcia eksploracyjne. Kilka lat później Piotr Chmieliński został zaproszony do grona Kapituły, przyznającej doroczne nagrody za wyróżniające się ekspedycje.

Obecnie Piotr Chmieliński mieszka w Stanach Zjednoczonych, w pobliżu Waszyngtonu. W życiu zawodowym znany jest ze swych kompetencji i pracowitości. Prowadzone przez niego przedsiębiorstwo HP Environmental, cieszy się poważaniem instytucji nadzorujących prace i badania w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego. Jest uważane za jedno z najlepszych w USA. Specjalizuje się także w problematyce zagrożeń na stanowiskach pracy, szacowania skażeń chemicznych i mikrobiologicznych. Przedsiębiorstwo prowadziło m.in. na zlecenie New York- New Jersey Port Authority badania jakości powietrza w budynkach World Trade Center po zamachu terrorystycznym w 1993 roku i po raz drugi, już na jego zgliszczach w 2001 roku. Jego laboratorium zajmowało się również problematyką skażenia węglikiem, która wystąpiła wkrótce po zamachach 11 września. Obecnie jego przedsiębiorstwo uczestniczy w realizacji kilku największych inwestycji budowlanych w Waszyngtonie.

Piotr Chmieliński jest od wielu lat członkiem Explorers Club w Nowym Jorku. Jest również założycielem fundacji Canoandes Inc., której celem jest propagowanie wypraw eksploracyjnych oraz wspieranie - także polskich - inicjatyw związanych z poszukiwaniami i odkryciami geograficznymi.